

איקלום ליזמכיה פונקטטה

צוברי גבי, כרמי שלומית, איתן שלמה - מו"פ ערבה
אמנון נבון - שה"מ, לה"ד נגב

תקציר

ליזמכיה פונקטטה פרח ממשפחת הרקפתיים בצבע צהוב, מבנה התפרחת שבולתי. הפרח אינו גדל בערבה ואינו קיים במסחר עדיין. מטרת העבודה לאקלמו כפרח קטיף על מנת להרחיב את סל הפרחים הקיים. בעונה זו בצענו שתי תצפיות, האחת, השוואה בין גידול בחממה וגידול בשטח פתוח, והשנייה, גיזום במועדים שונים צמחים בני שנה. בהשוואה בין הגידול בשטח הפתוח והחממה ראינו יתרון ברור לגידול בשטח הפתוח הן ביבול והן באיכות. בתצפית של מועדי גיזום הייתה בשפעה של מועד הגיזום על מועד הקטיף ועל היבול. גיזום מוקדם הקדים את הפריחה ונתן יבול טוב יותר. איכות ענפי הפריחה הייתה טובה יותר בשטח הפתוח בהיבט של גוון ויציבות הגיבעולים.

הצמח ליזמכיה פונקטטה ממשפחת הרקפתיים הוכן ע"י משתלת בן-בן מיחורים ונשתל בתחנת "יאיר" ב- 16/11/01 וב- 6/10/02.
הצמחים שנישתלו בעונה 2001 נגזמו בשלושה מועדים 10/9/02, 30/9/02 ו- 13/10/02.
הצמחים שנישתלו בעונה 2002 נשתלו בחממה ובש.פ. ונגזמו ב- 28/10/02.
עומד השתילה 20 שתילים במ"ר.
כל החלקות קיבלו תאורה להארכת היום עם נורות ליבון של 100 ואט במחזוריות 5/15 משך 6 שעות במרכז הלילה.

תוצאות

טבלה 1: השפעת מועד הגיזום על יבול ואיכות ליזמכיה פונקטטה משנה שניה (שתילת 2001)

מועד גיזום	10/9/02	30/9/02	13/10/02
תחילת קטיף	9/11/02	26/11/02	9/12/02
יבול במ"ר	119	49	23
ממוצע משקל (גרם)	15.1	14.7	20.9
אורך גבעול ממוצע (ס"מ)	67.8	61.4	67.6
אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)	19.5	21.0	22.4

טבלה 2: השפעת בית הגידול על יבול ואיכות גבעולי לזמכיה פונקטטה מועד שתילה 6/10/02

בית גידול	שטח פתוח	חממה
תחילת קטיף	25/12/02	25/12/02
יבול במ"ר	123	28
אורך גבעול ממוצע (ס"מ)	69.1	58.1
אורך תפרחת ממוצע (ס"מ)	24.1	18.8
משקל גבעול ממוצע (גרם)	38.9	25.8

השפעת מועד הגיזום בעונה שניה

גיזום מוקדם גרם להקדמת היבול. משך הזמן מגיזום לקטיף נשאר דומה כ- 60 יום בשלושת מועדי הגיזום. היבול הושפע ממועד הגיזום ככל שהוקדם הגיזום נקטפו יותר ענפים למ"ר. בגיזום המאוחר שבו נקטפו מעט גבעולים משקל הענפים היה מעט גבוה מהאחרים אך עדיין נמוך ביחס לענפי פריחה. אורך גבעולי הפריחה לא הושפע ממועד הגיזום 60-70 ס"מ בכל החלקות.

השפעת בית הגידול

הגידול בשטח פתוח היה טוב הרבה יותר מאשר בחממה הן באיכות והן ביבול. היבול שנקטף בש.פ. היה פי 5 יותר מאשר בחממה, הגבעולים ארוכים יותר, כבדים יותר והתפרחת ארוכה יותר. בנוסף לכך מתוך הסתכלות על הצמחים איכות וגוון הענפים והפרחים היו טובים יותר בשטח הפתוח מאשר בחממה.

חיי מדף

בבדיקת תמיסות שונות לחיי מדף לא נמצא יתרון לאחד החומרים בהשוואה למים וכלור. לאחר 9 ימים מקטיף מצב העלווה מצויין, עמוד התפרחת ממשיך להתפתח יפה ונשירה של הפרחים הבוגרים החלה.